

никъ на радостъ и веселие. Въобще, формата на обреднитѣ хлѣбове е свързана преимуществено съ условията на плодородието въ природата и на жизнерадостността, когато украшенията имъ иматъ повечето значение отъ морално или материално естество. Така напримеръ, куклитѣ по хлѣбоветѣ означаватъ невинностъ, гължбитѣ — добра вѣстъ или щастие. Домашнитѣ животни избразени на хлѣба, изразяватъ пожелание за плодovitостта имъ. На нѣкои хлѣбове се отпечатватъ инициалитѣ на Исуса Христа или на нѣкой святия.

Пресяването на брашното и замѣсването на тѣстото за тия хлѣбове е ставало при известни церемонии, съ пѣене на пригодени за случая пѣсни. Водата за замѣсването е трѣбвало да се донася отъ моми или млади булки, които на отиване и връщане за вода не трѣбвало нито дума да продумватъ (мълчана вода); водата се е топила на живъ огънь — безъ димъ, и пр. Днесъ вече, макаръ и да се мѣсятъ хлѣбове за разнитѣ сѣмейни обичаи и обредности, повечето отъ тия условия не се спазватъ и не е далечъ врѣмето, когато тѣ и съвсемъ ще изчезнатъ. Новитѣ икономически и културни условия бързо налагатъ своя печатъ.

Голѣмото обаяние на хлѣба е причината дето той не зема участие въ баянето и магиитѣ.

Солта е тоже на голѣма почитъ у народа ни. Къща безъ соль нетрѣбва да остава и липсата ѝ е свързана съ върлуването на болести. Ето защо селянинътъ на пазаръ най-напредъ ще си купи соль, та сетне ще му мисли за други потрѣби. Когато слагатъ софрата, най-напредъ турятъ солницата, за да не играятъ нечиститѣ духове надъ нея и да я замърсятъ. Солта има славата да отстранява всичко лошо, поради което момитѣ и младитѣ булки я носятъ въ пазвата си — отъ уроки и зла среща. Солта, заедно съ хлѣба, служи за затвърдяване на клетвата: „Да ме убие хлѣбътъ и солта“, казватъ ония, които се кълнатъ при земаването и даването, така сжщо и при свидетелскитѣ завѣрения. Солта зема участие тоже при посрещането на скъпи гости. Соль следъ залязване на слнцето не се дава, за да не излизалъ съ нея заедно и берекетъ; солта даже не трѣбва да се дава отъ ржка на ржка, за избѣгване на свада между даващия и земащия; за да се